

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	
Fakulta	Ekonomicko-správní fakulta
Obor řízení	Veřejná ekonomie
Uchazeč	Ing. David Špaček, Ph.D.
Pracoviště uchazeče	Katedra veřejné ekonomie Ekonomicko-správní fakulta Masarykova univerzita
Habilitační práce (název)	<i>Public management v teorii a praxi</i>
Oponent	prof. Ing. Beáta Mikušová Meričková, PhD.
Pracoviště oponenta	Ekonomická fakulta Univerzita Mateje Bela v Banskej Bystrici

Text posudku

Uchádzač aspiruje na získanie vedecko-pedagogického titulu docent predloženou vedeckou monografiou. V porovnaní so štandardnou habilitačnou prácou, či súborom publikovaných prác s komentárom, si uchádzač z môjho pohľadu zvolil možnosť, ktorá na neho samého kladie vyššie nároky, ale zároveň zvyšuje potenciál prínosov práce pre širšiu vedeckú komunitu a celospoločenskú prax, čo treba jednoznačne oceniť. Predloženú vedeckú monografiu hodnotím podľa nasledujúcich kritérií:

A) Aktuálnosť zvolenej problematiky

Manažérsky prístup vo verejnej správe sa vyprofiloval na pozadí samostatnej vednej subdisciplíny public administration. V rámci manažérského aspektu verejnej správy sú kľúčovými hodnotami: hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť, tzv. 3E (Economy, Efficiency, Effectiveness). Za ideálny typ byrokracie sa považuje správa voľnejšej hierarchie schopná flexibilne reagovať na požiadavky svojho okolia a naplňovať hodnoty 3E na základe racionality rozhodovania a konania. Takýto typ verejnej správy je prezentovaný najmä konceptom New Public Management.

V Českej republike, ale aj v okolitých krajinách s príbuznými spoločensko-politickými a ekonomickými podmienkami sa však napriek viacerým reformám verejnej správy, ktoré počítali vo svojich stratégiách s cieľmi a hodnotami NPM, nepodarilo tieto hodnoty dodnes naplniť. Hľadanie objektívnych príčin zlyhaní realizovaných správnych reforiem v ČR s naznačením možných riešení tohto problému v postkomunistických krajinách je teda cenným príspevkom k posunu poznania teórie public management v domácom kontexte a k naplňaniu jeho hodnôt v praxi.

B) Vhodnosť zvolených metód

Autor textu preukázal osvojenie si súčasného stavu teoretického poznania parciálnych problémov v rámci public management ako predmetu skúmania v medzinárodnom kontexte. To mu umožnilo formulovať originálne výskumné problémy fungovania verejnej správy v domácom kontexte poznania predmetu skúmania, čo je jedným z predpokladov vedeckej hodnoty práce.

Gnozeologický základ uchopenia predmetu skúmania je širšie rozpracovaný v jednotlivých kapitolách na parciálne výskumné problémy a predstavuje východisko pre vlastný výskum extrapoláčného charakteru bez verifikačnej sily záverov, ktoré skôr ilustrujú problém v domácej praxi.

To je na jednej strane akceptovateľné vzhľadom na charakter textu v podobe vedeckej monografie, ale na druhej strane to znižuje silu argumentácie posunu poznania problému v teoretickej rovine.

Isté rezervy možno vidieť vo voľbe metód vedeckého výskumu a teda v naplnení požiadavky inovatívnosti metodiky riešenia parciálnych výskumných problémov, avšak voľba výskumného postupu je zrejme výsledkom posúdenia objektívnych možností hĺbky empirického skúmania viacerých parciálnych problémov, požiadaviek na charakter výskumu v spoločenských vedách a v konečnom dôsledku charakterom predkladaného textu v podobe vedeckej monografie.

Napriek tomu explanačný charakter textu má svoju logiku a vedie k naplneniu stanoveného poslania predloženej vedeckej monografie, smerujúceho skôr k hľadaniu špecifických príčin problémov reforiem verejnej správy v podmienkach ČR a naznačeniu možností ich praktického riešenia.

C) Prínosy vedeckej monografie vo vzťahu k vedenému odboru „verejná ekonomie“

Prínosy vedeckej monografie, ako naznačuje vyššie popísaný charakter výskumu, možno očakávať skôr v praktickej rovine naznačenia riešenia parciálnych problémov reforiem verejnej správy v podmienkach ČR. Na druhej strane predkladaná monografia je v domácom kontexte poznania problému jedinečným pohľadom na vybrané problémy fungovania verejnej správy (vyplňa určitú medzeru odbornej literatúre tohto charakteru) a prezentované výstupy môžu predstavovať východisko pre ďalší výskum problému public managementu orientovaného na posun poznania, t.j. môžu byť kľúčovými zdrojmi pri formulácii vedeckých predpokladov ako gnozeologických, resp. logických tvrdení, ktorých overenie platnosti by posunulo vedecké poznanie konceptu public managementu v teórii public administration a otvorilo ďalšie možnosti riešenia praktickej roviny reforiem verejnej správy v postkomunistických krajinách. Z tohto pohľadu možno teda hovoriť o reálnych prínosoch predloženej vedeckej monografie pre rozvoj vedného odboru „verejná ekonomie“, ale aj pre širšiu vedeckú komunitu a celospoločenskú prax.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta) ...

1. V texte je naznačený vzťah politikov a byrokratov ako vzťah principála a agenta, kde vznikajú problémy divergencie sledovaných cieľov, informačnej asymetrie na strane principála, morálneho hazardu. Ako sa tieto problémy premietajú do dilemy riešenia otázky oddelenia výkonnej zložky administratívneho aparátu od jeho politickej, ktoré je súčasťou koncepcie good governance?

2. Monografia sa stručne venuje co-creation a co-production, ktoré možno chápať ako istú formu inovácií v poskytovaní verejných služieb. Samotná organizačná kultúra verejnej správy však v sebe nesie prvky štandardizácie, uniformity a formalizácie poskytovania verejných služieb v snahe zabezpečenia rovnosti v prístupe k spotrebe verejnej služby a dodržania presne vymedzených legislatívnych kompetencií. Opäť teda v tomto prípade vzniká istá dilema uplatňovania nových prvkov reformy verejnej správy. Inovácia verejnej služby by mala okrem ekonomických hodnôt (zvýšenie efektívnosti a kvality poskytovania služby) posilniť aj demokratické hodnoty a to pri rešpektovaní právnych hodnôt. Čo je v súčasnom public manažmente rozhodujúcim atribútom inovácie verejnej služby – jej ekonomická výhodnosť, legitímnosť, alebo politická priechodnosť?

Závěr

Vedecká monografia Ing. Davida Špačka Ph.D. „Public Management v teorii a praxi“ **splňuje** požiadavky štandardne kladené na získanie vedecko-pedagogického titulu docent v odbore „verejná ekonomie“.

V Banskej Bystrici, 21.3. 2017